

Sofie Sergeant en Patrick Verhaest, tekeningen Saar de Buysere: 'Dingske - Een beeldboek over dementie' Uitgeverij Garant, Antwerpen/Apeldoorn, 2010; ISBN 9789044126860; Met 'Handleiding bij het beeldboek Dingske' ISBN 9789044127072. (Dementie/Alzheimer/Verstandelijke beperking/ Informatief/Coping/Communicatie/ Vernieuwende patiëntvriendelijke ideeën/ AG)

Ook verkrijgbaar als set van beeldboek en handleiding (ISBN 9789044127089). Zie ook: <http://www.maklu.be/MakluEnGarant/BookDetails.aspx?id=9789044126860>

Soort boek/ziekte/stijl:

Groot prentenboek van 26 pagina's, zonder woorden, bedoeld om te communiceren over Alzheimer/dementie met mensen met een verstandelijke beperking, dementerenden. Mensen met een verstandelijke beperking worden steeds ouder, en daardoor komt dementie onder hen vaker voor. Dit 'beeldboek' met sobere kunstzinnige tekeningen is gemaakt voor mensen die niet zoveel hebben aan boeken met taal, maar daarnaast ook voor volwassenen en kinderen. Het vertelt in beelden over dementie, geeft uitleg, informeert, laat zien, laat invoelen en je kunt er, door samen naar de beelden te kijken achterkomen wat mensen, als ze deze tekeningen o.a. zien, horen, voelen, denken, ruiken. Hoe je ze kunt helpen in vergelijkbare situaties.

Handig daarbij is de handleiding van 51 pagina's vooral bedoeld voor 'ondersteuners' van mensen met een verstandelijke beperking/ dementie. Deze handleiding licht toe hoe je het beeldboek kunt gebruiken, levert feiten over dementie, de visie achter het beeldboek *Dingske* en een toelichting per pagina/beeld. Met een voorwoord van Prof. Geert Van Hove.

Flaptekst (op handleiding):

'Bij jezelf of bij iemand in je nabije omgeving vaststellen dat gewone dagelijkse dingen niet meer lukken roept emotie, vragen en weerstand op. Dit geldt des te meer wanneer het vermoeden rijst dat het om dementie gaat. In de periode vóór en na de diagnose is het niet alleen belangrijk dat men toegang heeft tot de juiste informatie, maar ook dat men wordt gerustgesteld of een goed gesprek kan voeren. Het beeldboek *Dingske* bundelt sobere en kunstzinnige illustraties over dementie voor volwassenen en kinderen. *Dingske* vertelt in beelden over dementie: het geeft informatie, en het helpt om op verhaal te komen. Het boek is ontworpen voor volwassenen en kinderen die over dementie in gesprek willen gaan.

Deze bijbehorende handleiding is vooral bedoeld voor ondersteuners van mensen met een verstandelijke beperking. De stijgende levensverwachting van personen met een verstandelijke beperking in het algemeen en mensen met downsyndroom in het bijzonder, zorgt voor een sterke stijging van het aantal mensen met dementie. Dementie brengt nieuwe uitdagingen en vragen met zich mee voor de hulpverleners, familieleden en de persoon met een beperking zelf. Om hiermee om te gaan is het belangrijk om in een sfeer van open communicatie inzicht te krijgen in wat er precies aan de hand is en wat de toekomst zal brengen. De Handleiding geeft tips en mogelijkheden om het beeldboek 'op maat' van personen met een verstandelijke beperking te gebruiken als instrument om hen over het thema 'dementie' te informeren en hierover met hen in

dialogoog te gaan. Ze kan ook ouders, familieleden, leerkrachten en artsen inspireren om dit beeldboek in te zetten in de communicatie over dementie.'

Over de schrijvers/ Illustrator:

Sofie Sergeant (1975) studeerde orthopedagogiek aan de Universiteit Gent en bewegingsexpressie in de hulpverlening aan de Fontys Hogeschool in Tilburg. Zij werkt al jaren met en voor mensen met een verstandelijke beperking, eerst vanuit de Brugse voorziening Oranje en daarna vanuit Vormingscentrum Handicum in Gent. Momenteel is zij wetenschappelijk medewerker voor de Vakgroep Disability Studies van de Universiteit Gent. Daarnaast werkt zij ook als inhoudelijke en creatieve inspiratiebron voor Vormingscentrum Handicum. Zie ook:

<http://www.orthopedagogiek.ugent.be/index.php?position=2x1x28#.VWyO1Ebcj48>

Patrick Verhaest is klinisch psycholoog en werkzaam als wetenschappelijk medewerker bij het Expertisecentrum Dementie Vlaanderen.

<https://www.ftdlotgenoten.nl/index.php/45-expertgroep/experts/191-patrick-verhaest>

Saar De Buysere studeerde beeldende kunsten aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Gent en geeft Beeldende vorming aan personen met een beperking in het deeltijds kunstonderwijs. Daarnaast voert ze geregeld met sociaal-artistische projecten uit in samenwerking met verschillende organisaties (Rocsa, Platform-K, Handicum, cirQ, Nucleo, ...) en is freelance beeldend kunstenaar/illustrator/vormgever.

<http://saardebuysere.blogspot.nl/p/bio.html>

Korte beschrijving:

Dit beeldboek is gemaakt met tekeningen als hulpmiddel. De beelden roepen emoties en gedachten op, doen reflecteren op wat meegemaakt is, laten zien of voelen. De hoofdpersoon is een grijsjarige vrouw met dementie, die een bolletjes jurk aan heeft. Zij wordt afgebeeld in verschillende situaties waarin dementerenden zich vaker bevinden, toont hun gedrag en symptomen. Een medium, ook bedoelt om de kijker te laten wennen aan wat het betekent om te leven met dementie.

In de handleiding staan bij de tekeningen de volgende titels: genieten, wat is dementie deel 1 en 2, geen vat meer op de dagelijkse dingen, vroeger, het gezicht redden, het verkeerd gebruiken van voorwerpen, desoriëntatie in de ruimte, geruisloos corrigeren, onbegrip van omstanders, decorumverlies, zorg voor de omgeving, desoriëntatie in persoon, achterdocht, emoties wisselen, hevige emoties, rustig contact, contactverlies, assistentie nodig, actief blijven, overleg over de toekomst, zicht op de toekomst, levenslijn.

Die handleiding is geschreven om toelichting te geven, inspiratie, handvatten bij gebruik en uitleg voor het gebruik met personen met een handicap. Er staat informatie in over dementie en de visie van de auteurs op personen met een (verstandelijke) handicap wordt toegelicht. Per pagina worden de beelden besproken en worden suggesties, tips en mogelijkheden geleverd om het beeldboek 'op maat' te gebruiken bij personen met een verstandelijke beperking, als instrument om hen over dementie te informeren en/of met hen hierover in dialoog te gaan.

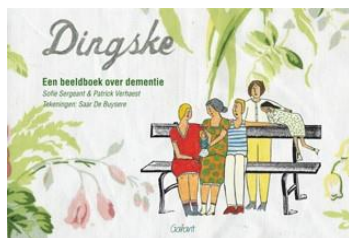
Wat viel op:

Een mooie poging om communicatie te verbeteren, niet gericht op taal. De makers benadrukken in de handleiding ook hun uitgangspunten, het burgerschapsparadigma, visie op 'kwaliteit van bestaan, waarop iedere persoon recht heeft. Ze leveren met deze twee boeken (de handleiding geeft taal aan het beeldboek) voor opvoeders, ouders, mantelzorgers en verstandelijk beperkten een medium dat ze kunnen gebruiken om in gesprek te gaan met hen of met jonge kinderen. Maar ook kan het beeldboek helpen om mensen met een verstandelijke beperking toegang te geven tot informatie over dementie, het herkennen, gerustgesteld worden. Zo kan *Dingske* iedereen gevoeliger maken voor het perspectief van de dementerende met een verstandelijk beperking: hoe is het om te leven met, wat hoort daar voor ondersteuning bij. Een bijdrage om de samenleving dementievriendelijker te maken. Een product, gemaakt met andere bedoelingen dan alleen maar laten zien hoe het is. Ik hoop, net zoals de makers, dat die opzet geslaagd is.

Citaten:

Voorbeelden tekeningstijl en toelichting handleiding:

Tekeningen:



1



2

Titel in handleiding genoemd bij deze tekeningen: “Genieten” (1) en “Geen vat meer op de dagelijkse dingen”(2)

Toelichting bij afbeelding een, handleiding pag.24: ‘ De coverpagina brengt de persoon met dementie in beeld, omgeven door liefhebbende mensen, in een groene omgeving (park). De persoon met de bolletjesjurk is de hoofdpersoon.’

Toelichting bij afbeelding twee, handleiding pag.28: ‘(...) De persoon is al een tijdje aan het zoeken naar haar bril en zit nu moedeloos en verdrietig op haar bed: ze vindt haar bril niet. De schoenen liggen boven op de kast, de bril ligt onder het bed.(...)

Vragen die kunnen helpen ‘kijken’ naar dit blad:

Waarom is de mevrouw bezorgd/verdrietig? Hoe zou je hier kunnen helpen? Heb je dat zelf ook soms voor? Wat helpt jou dan? Hoe vind je het als mensen jou (mopeten) helpen? Wat zijn momenten waarop je...kan helpen?

Pag.49: ‘We hopen dat ook u, als u het beeldboek ter hand neemt, fijne en verwonderende verhalen voelt opborrelen. Of dergelijke verhalen mag aanhoren. Zo wensen we dit beeldboek een inspirerende toekomst toe, een onverwoorde ode aan diversiteit en verbeelding.’

Extra/Recensies:

<https://www.youtube.com/watch?v=17SM37XJlJA>

<http://www.dementie.be/SiteFiles/Maczima.pdf>

‘(...) Bij jezelf of bij iemand in je omgeving vaststellen dat gewone dagelijkse dingen niet meer lukken roept emotie, vragen en weerstand op. Dit geldt des te meer wanneer het vermoeden rijst dat er iets ernstigs aan de hand is of wanneer men te horen krijgen dat het om dementie gaat. Het is daarom zeer belangrijk dat iemand de weg vindt tot juiste informatie, een goed gesprek of betrokken aanwezigheid en geruststelling, de periode vóór en na de diagnose. Dit geldt evenzeer voor mensen met een verstandelijke beperking. Met dit boek kiezen de auteurs ervoor om mensen waarheidsgetrouw te informeren: over dementie. Zij willen de realiteit van dementie niet verbloemen, maar een sfeer van openheid helpen creëren waarin vragen en emoties kunnen geuit en gedragen worden.’

‘(...) <http://www.dementie-winkel.nl/Dingske-Een-beeldboek-over-dementie-http://sociaal.net/boek/dingske/>

Bart Corneille: ‘(...)Ongetwijfeld een belangrijk hulpmiddel voor wie met mensen met een verstandelijke handicap het moeilijke thema van dementie ter sprake wil brengen.’ <http://www.z11kr8.be/z11/indekijker/indekijker.html>

‘(...)Het beeldboek bundelt sobere en kunstzinnige illustraties over dementie voor volwassenen met een verstandelijke beperking die niet (goed) kunnen lezen. Het boek kan helpen om mensen met een verstandelijke beperking toegang te geven tot info over dementie, en om hen op verhaal te laten komen over de betekenis van leven met dementie. De handleiding geeft taal aan het beeldboek zodat ondersteuners over het thema 'dementie' kunnen informeren en dialogeren.’